

що однією з найбільших перекладацьких хиб, які допустив перекладач є використання прийому заміщення образу вихідної мови стандартним образом цільової мови, у результаті чого перекладач неумисно наголошує на межах віддалених культур.

Література:

1. Courtney A. Berries as symbols and in folklore [Електронний ресурс] / Courtney Alexander // New York Berry News. – 2007. – № 1. Режим доступу : <http://www.fruit.cornell.edu/berry/production/pdfs/berryfolklore.pdf>
2. Farmer K. C. Ukrainian Nationalism in the Post-Stalin Era: Myth, Symbols and Ideology in Soviet Nationalities Policy / Kenneth C. Farmer. – The Hague-Boston-London : Martinus Nijhoff Publishers, 1980. – 241 pp. (Studies In Contemporary History: Book 4.)
3. Hunczak T. My Memoirs: Life's Journey through WWII and Various Historical Events of the 21 st century / Taras Hunczak. – Lanham: Hamilton Books, 2015. – 246 pp.
4. Levi-Strauss C. Race and history / Claude Levi-Strauss. – Paris : UNESCO, 1952. – 62 p.
5. Luckyj G. S. N. The Ukrainian Literary Scene Today / George S. N. Luckyj // Slavic Review, Vol. 31, No. 4, Chicago: University of Illinois, 1972. – P. 863–869.
6. Miller M. The garden as an Art / Mara Miller. – NY : State University of New York Press, 1993. – 239 p.
7. Newmark P. «Textbook of Translation» / Peter Newmark. – Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press, 2004. – 292 p.
8. Patrick D. Murphy, Terry Gifford, Katsunori Yamazato Literature of Nature: An international source book / Murphy D. Patrick, Gifford T., Yamazato K. – Chicago – London : Taylor & Francis, 1999 – 490 p.
9. Terracini B. Il problema della traduzione / Benvenuto Terracini. – Torino : Einaudi, 1996. – 264 p.
10. Дмитренко М. Українські символи / М. Дмитренко, Л. Іваннікова, Г. Лозко та ін. – К. : Редакція часопису «Народознавство», 1994. – 140 с.
11. Дмитро Павличко Твори: Том 1. / Упорядкування Д. Пилипчук; вступ. ст. Р. Лубківський. – Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2010. – 510 с.
12. Драч І. Ф. Наближення: Поетичні переклади й статті / Упорядкування, вступ. ст. і комент. В. О. Брюггена; Худож.-оформлювач О. Г. Жуков. – Харків : Фоліо, 2008. – 380 с.
13. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник / В. В. Жайворонок – К. : Довіра, 2006. – 703 с.
14. Коломієць Л. В. Перекладацькі рішення при відтворенні авторської метафорики у поетичному тексті шістдесятників / Л. В. Коломієць, А. А. Саволоцька // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур: Пам'яті академіка Леоніда Булаховського: Збірник наукових праць. – Випуск 27. – К. : «Освіта України», 2015. – С. 75–85.
15. Коцюбинська М. «Доброокий» / Михайлина Коцюбинська // Доброокий: Спогади про Івана Світличного / Упоряд. Л. і Н. Світличні. – К., 1998. – С. 105–111.
16. Насенко М. Художня література України. Від мифів до модерної реальності / Михайло Насенко. – К. : Вид. центр «Просвіта», 2012. – 1088 с.
17. Панасенко К. О. Символіка поетичного тексту як об'єкт перекладу (на матеріалі українських та російських перекладів англійської поезії XIX-XX ст.): дис. ... канд. філолог. наук, спец.: 10.02.16 – перекладознавство / Катерина Олександрівна Панасенко. – Х., 2015. – 271 с.
18. Потебня А. А. Из записок по русской грамматике / Александр Александрович Потебня. – М. : «Просвещение». – Т. IV. Вып. II. – 1977. – 407.
19. Ролло Р. Мэй Мужество творить. Очерк психологи творчества / Мэй Р. Ролло // Перевод с английского. – М. : Институт общегуманитарных исследований, 2001. – 128 с.
20. Ящик Н. Р. Лінгвокультурний аспект німецький етносимволів [Текст] : Автореферат... канд. філолог. наук, спец.: 10.02.04 – германські мови / Н. Р. Ящик. – К. : Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2014. – 20 с.

Список ілюстративних матеріалів:

21. Vasylysymonenko. Granite obelisks (Selected, translated, and annotated by Andriy M. Fr-Chirovsky) – Jersey : Svoboda Press, 1975. – 143 pp.

УДК 81'373.613

Ю. М. Надточій,

Національний технічний університет України «КПІ», м. Київ

АНГЛОАМЕРИКАНИЗМИ В ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТАХ ТА ЇХ ПРАГМАТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Стаття присвячена дослідженню англо-американських запозичень-термінів сучасної німецької мови, а також дослідженню особливостей їх функціонування в мові та проблем, які вони створюють при перекладі. Звертається увага на сучасні підходи до дослідження прагматичного потенціалу як самого політичного тексту так і використання запозичень англо-американського походження

Ключові слова: політичний дискурс, політичний текст, прагматичний потенціал тексту, лексика, динамізм.

ANGLO-AMERICAN LOAN WORDS IN POLITICAL RESEARCHES AND THE PROBLEMS OF THEIR TRANSLATION

This article deals with the Anglo-american loan words, the terms in the modern German language and scientific researches of their functioning and the problems by their translate. Terminus is the lexical unit, it plays special functions. For analysis of termini are used semiotic/ terminological methods. All components of structure must be studied.

The study of terms, the formation of which is attributed as extralinguistics factors and structural-linguistic norms assumes the duties of the structural-semantic analysis of these unit.

To research the content structure of the term important all the elements of this scheme. You should start with a consideration of the meaning of the term, that is, the value of the lexical units serving in the term, if it has such a function. It can be argued that in this case the lexical unit has the nominative value, it directly calls a special concept, which corresponds to the term.

Complex terms form the main arsenal of the nominative means terminology elektrovimírival'noi technique. The model of complex terms shall be constructive function plays the ratio between turns.

Key-words: political debate, political text, pragmatic potential of the text, vocabulary, dynamism, Anglo-american loan words, loan words, translation loan words, semi-translation loan words, linguistic contacts.

АНГЛОАМЕРИКАНИЗМЫ В ПОЛИТИЧЕСКИХ ТЕКСТАХ И ИХ ПРАГМАТИКА ПЕРЕВОДА

Данная статья посвящена исследованию англо-американских заимствований-терминов современного немецкого языка в политических текстах, а также исследованию особенностей их функционирования в языке та проблемы,

которые они создают при переводе. Обращается внимание на современные подходы к исследованию прагматического потенциала как самого политического текста так и использования заимствованных слов англо-американского происхождения.

Ключевые слова: политический дискурс, политический текст, прагматический потенциал текста, лексика, динамизм.

Актуальність даної тематики полягає в тому, що англо-американський вплив на сучасну німецьку мову і зростаюча кількість запозичень на даний момент є однією з найважливіших і недостатньо вивчених лінгвістичних проблем. **Метою** дослідження є встановлення наслідків взаємодії англо-американізмів та термінів фахової політичної лексики в сучасній німецькій мові та закономірності перекладу запозиченої англо-американської термінології. **Об'єктом** дослідження є галузева політична лексика сучасної німецької мови, яка зазнавши значного впливу з боку англійської мови, становить великий інтерес для перекладознавства. **Предметом дослідження** є виокремлення та аналіз багатогранних особливостей перекладу англо-американських запозичених термінів, а також визначення особливостей їх функціонування в мові. **Матеріалом дослідження** є політична лексика, яка була зафіксована в ЗМІ, а саме: промови, виступи та різноманітні звернення до населення відомих політиків Німеччини. **Методи дослідження** визначені цілями та завданнями: для збору фактів був використаний метод суцільної вибірки з німецьких засобів інформації; описовий та зіставний методи – для відображення опрацьованого матеріалу.

Таким чином окреслена мета дослідження передбачає вирішення **конкретних завдань**:

1. уточнити зміст поняття політичний текст, а також визначити поняття, необхідні при характеристиці його використання у соціальній комунікації; 2. визначити особливості впливу англійської мови на фахову політичну лексику німецької мови; 3. показати функціонування англо-американізмів у лексико – семантичній системі німецької мови та визначити їх роль в предметній галузі «політика»; 4. виокремити та охарактеризувати типи англо-американізмів, які функціонують в політичній лексиці; 5. виявити та проаналізувати різноманітні шляхи перекладу англоамериканських термінів.

Сучасні дослідники визнають, що політична термінологія – це широкий шар лексики, який інтенсивно розвивається та активно взаємодіє з іншими шарами лексики, насамперед – суспільно-політичної, економічної, загальноживованої, а також запозиченої. Досліджуючи політичну лексику, лінгвісти зазвичай дотримуються єдиної думки, що в середині цього лексичного пласта чітко виділяється ядро – слово «вузько політичного» напряму типу «держава». Хоча це неоднозначне запитання, так дослідник Р. М. **Королева** говорить про те, що ядро політичної лексики становить суспільно – політична термінологія і книжкова лексика, а належність слова або словосполучення, на думку Л.А. **Мурадової**, до ядра політичної лексики може бути визначена таким чином: якщо в структуру значення лексичної одиниці входить компонент «політичний», «соціальний», то її можна розглядати як складову частину ядра політичної лексики.

Але в той же час політика – це сфера діяльності, яка пов'язана з відносинами між класами, націями, соціальними групами і ядром її є проблема засвоєння, утримання і використання державної влади, участь у справах держави. **Результати досліджень** засвідчують також істотні зміни в лінгвістичній моделі світу у зв'язку з тим, що в наше сьогодення переважну частину лінгвістичного фонду складає фахова лексика. **Аналіз** функціонування суб'єкта в політичній комунікації потребує чіткого окреслення термінів «політична мова» та «політичний дискурс», по-перше, як предметів дослідження політичної лінгвістики, по-друге, як безпосереднього середовища реалізації засобів вираження промовця в політичному виступі. В середині 70х років 20 ст. в західній політології активно використовується термін «мова політики», що його було введено Г. Клаусом, а пізніше підтримано, зокрема Т. Ельвайном у монографії «Sprache der Politik – Politik der Sprache».

Найпоширенішими визначеннями публічної комунікації з політичних питань на початку 80х років 20 ст. стають «політична мова» та «мова в політиці». Конкуренція обох визначень повязується з роботою двох лінгвістичних об'єднань на території Німеччини, які займалися аналізом політичної мови: Arbeitskreis Politische Sprache, що входить до Німецького союзу політологів, та Arbeitsgemeinschaft Sprache in der Politik e. V. на чолі з Вальтером Дікманом. Серед проаналізованого матеріалу знайдені наступні повні англо-американські запозичення:

der Crash – криза, крах; der Tip – вказівка, порада;
der Flop – 1) флор, економічний крах, 2) – провал;
das Recycling – замкнений цикл з повторним використанням відходів; –
der Sponsor – спонсор, меценат; der Finanzcrash – фінансовий крах;
das Floating – вільно «плаваючий» курс;
das Deficit – spending – дефіцитне фінансування;
das Dumping – демпінг, продаж експортних товарів за штучно заниженими цінами;
das No-name – Product- продукт без торгової марки;
das Holding – холдингова компанія, холдінг;
der Promoter – 1) засновник, 2) організатор;
der Internet – Nutzer – Інтернет – користувач .

Факти мови засвідчують, що зазначені лексичні одиниці можуть мігрувати з однієї лексико-семантичної групи в іншу в межах загальної політичної термінології. Крім того, вони можуть перетинатися з термінами інших комунікативних сфер. Завдяки тому, що вони більш економні за своєю формою, ніж німецькі описи, англоамериканізм передають наявні поняття більш точно, ясно, виразно. Зап. –термін *das Recycling* – і німецький відповідник *Wiederverwendung benutzer Rohstoffe*, або термін, утворений за допомогою німецької і запозиченої лексеми, *Preisstopp* та відповідно йому вираз *Preisbegrenzung durch die Behörde*. Ці факти засвідчують, наскільки більш доречними є вживання запозиченого терміну у порівнянні з поясненням німецькою мовою.

Другим типом лексичних запозичень є ті, що перейшли у нім. мову при наявності в ній «свого» поняття. Це запозичення, які є мовною репрезентацією вже існуючих у нім. суспільстві мисленневих одиниць. Тут мова йде не про усунення поняттєвої або інформаційної лакуарності. Такі запозичення є засобом нової категоризації в картині світу сучасної людини та суспільства. У англомовній літературі такі кальки називають *loan translation* у німецькомовній: *Lehnübersetzungen*, російські мовознавці – словотвірними, українські – повними.

der Analyst = der Analytiker – аналітик;
Cash = das Bargeld – готівка;
der Change = der Tausch, die Einwechslung – 1) обмін; 2) валютний курс;
das Claim = der Patentanspruch, die Reklamation – 1) претензія, вимога; 2) доля (в розробці, проєкті);
der Export = die Ausfuhr – експорт;

der Import = die Einfuhr – імпорт;
 damage = der Schaden – шкода, збитки; пошкодження;
 das Budget = der Haushalt = 1) бюджет, кошторис; 2) бюджетні кошти;

До напівкальок відносяться витворені у момент перекладу слова або словосполучення шляхом елімінації або додавання якого – небудь елемента. У Вайнрайх класифікує їх як *loan-rendition*, у німецькомовній літературі – *Lehnübertragungen*. До напівкальок належать:

– *shopping-centre* – *das Einkaufszentrum* – *торгівельний центр*;
 – *terms of payment* – *die Zahlungsbedingungen* – *умови виплати*;
 – *der Full-time job* – *die Ganztagsarbeit* – *робота на повний робочий день*;
 – *small business* – *das Kleinbusiness* – *малий бізнес та інші*.

Поява часткових запозичень у німецькій мові з погляду заповнення прогалин не вмотивована. Маються на увазі прогалини у структурі мовних засобів відображення дійсності. В цьому випадку прогалин просто не існує. Такі запозичення входять в німецьку мову як синоніми до вже існуючих у ній. економічній лексиці. Окрему групу становлять назви-екзотизми, нехарактерні для народу – носія національної мови. Наприклад, *join-stock company* – *die Kapitalgesellschaft* – акціонерне товариство;

der Tramp – *робітник, подорожуючий по країні в пошуках роботи (США)*
der Broker – *брокер, маклер; Deutsche Telecom* – *Дойче Телеком der Clerk* – *клерк*;

Для одного й того ж самого фрагменту реальності, що має нелінійну структуру, в процесі синтезу висловлення відбувається «лінеаризація у мовленнєвій послідовності», упорядкована в часі [4, с. 217]. Використовуючи різні мовні засоби і «комунікативні упакування» [7, с. 37] для вираження одного й того самого змісту, отримуємо варіативний опис певної позамовної ситуації та, як наслідок, і альтернативну інтерпретацію. За словами С. Карцевського, «реальне є безкінечним, і в кожній даній ситуації ми тримуємо тільки деякі елементи, відкидаючи решту, як те, що не має значення з погляду наших інтересів» [6, с. 86].

На сьогоднішній день найбільш дослідженими є засоби варіативної інтерпретації дійсності лексичного рівня. В межах аналізу німецького політичного дискурсу особлива увага приділялася значущому варіюванню, зокрема стилістично-забарвленої лексики, а також термінів-ідеологем, що використовуються опозиційними політичними блоками або системами [1, с. 69]. Як бачимо, прагматичний аспект перекладу є невід'ємною складовою процесу перекладу та адаптації тексту оригіналу. На першому етапі перекладу перекладач виступає в ролі реципієнта і повинен чітко та досконало зрозуміти первісний текст. Наприклад: «*Die US-Regierung hat seit Herbst 2008 mehr als eine Billion Dollar investiert, um den Immobilienmarkt vor dem Crash zu bewahren. Ein Rückschlag am Häusermarkt wäre das Letzte, was die seit einigen Wochen wieder anziehende US-Konjunktur und die boomenden Börsen gebrauchen können*». – 3 осені 2008 р. правління США інвестувала більш ніж 1 більйон доларів, щоб захистити ринок нерухомості від краху. Невдача на ринку нерухомості була б останнім, що могло б знадобитися кон'юнктурі та біржам США, які протягом останніх тижнів швидко розвиваються.

Висновки: На сьогоднішній день найбільш дослідженими є засоби варіативної інтерпретації дійсності лексичного рівня. В межах аналізу німецького політичного дискурсу особлива увага приділялася значущому варіюванню, зокрема стилістично-забарвленої лексики, а також термінів-ідеологем, що використовуються опозиційними політичними блоками або системами.

Література:

1. Беляева Т. М. Нестандартная лексика английского языка / Татьяна Михайловна Беляева. – М. : Высшая школа, 1995. – 160 с.
2. Берков В. П. Современные германские языки / Валерий Павлович Берков. – М. : ООО «Издательство Астрель», 2001. – 336 с.
3. Боярская Е. Л. Когнитивные основы формирования новых значений полисемантических существительных современного английского языка: автореф. дис. ... на соискание ученой степени канд. филол. Наук: спец. 10.02.04 «Германские языки» / Елена Леонидовна Боярская. – М., 1999. – 23 с.
4. Васильев Л. М. Речевой смысл предложения как результат взаимодействия языкового и неязыкового знания / Л. М. Васильев // Предложение и текст: семантика, прагматика, синтаксис / отв. ред. В. В. Богданов. – Л., 1998. – С. 5–10.
5. Георги Г. Классификация методов целей перевода / Г. Георги. – М., 1998. – 178 с.
6. Дейк Т. А. ван. Стратегии понимания связного текста / Т. А. ван Дейк // Новое в зарубежной лингвистике. Вып. XXIII: Когнитивные аспекты языка / Т. А. ван Дейк, В. Кинч. – М. : Прогресс, 1992. – С. 153–211.
7. Остин Дж. Л. Слово как действие. Новое в зарубежной лингвистике / Дж. Л. Остин. – М., 1996. – Вып. 17. – С. 22–129.
8. Burkhard, Armin. Zwischen Monolog und Dialog: Zur Theorie, Typologie und Geschichte des Zwischenrufs im deutschen Parlamentarismus / Armin Burkhard. – Tübingen : Neimeier, 2004. – VIII, 668 S.
9. Klein, I. Die Werke der Sprache: Für ein neues Verhältnis zwischen Literaturwissenschaft und Linguistik. Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik, 15., – S. 6–36.

УДК 81'255.4

О. І. Орехова,

Херсонський державний університет, м. Херсон

ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ МОТИВУ ЯК ЖАНРОФОРМУВАЛЬНОЇ ОДИНИЦІ КІНОТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДІВ АНГЛОМОВНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ КІНОТРИЛЕРІВ)

У статті пропонується обґрунтування релевантності здійснення перекладознавчого аналізу психологічного кінотрилера крізь призму поняття кінематографічного мотиву; висвітлюються сучасні теорії та базові положення мотивіки, розроблені вченими-літературознавцями та фольклористами у ХХ ст. Аналіз практичного матеріалу доводить, що мотив гри постає одним з фундаментальних мотивів кінотексту піджанру психологічний трилер. Мотив гри істотно впливає на формування саспенсу та розкриття образів персонажів, а адекватне відтворення його вербальної реалізації у перекладі входить до магістральних завдань перекладача.

Ключові слова: кінотекст, жанр, мотив, переклад.